

Restaurering av Krapperups gamla vattenmölla med EU stöd genom ett leaderprojekt.

Under vintern och våren har styrelsen koncentrerat sitt arbete på att ta fram en ansökan om projektstöd inom EUs leaderprogram för lokalt stödd utveckling. Ansökan som omfattar knappt 1,2 miljoner kr är inlämnad och beslut om vår ansökan fattas den 21 juni. Länsstyrelsen och Höganäs kommun är medfinansierare. Om ansökan bifalls kan vi slutföra restaureringen till hösten 2018.

Föreningen har hittills säkrat vattenmöllans skal, dvs tak och väggar.

Detta projekt avser att restaurera vattenmöllans inre så att vi kan demonstrera hur säden maldes för hundratals år sedan. Arbetena omfattar vattenhjulen, kvarnaxlar och kvarnmaskineriet samt bjälklag och loftgolv för att kunna ta emot flera besökare mm. Arbetena är tänkta att genomföras inom ramen för ett Leaderprojekt. Föreningens ambition är att alla restaureringsarbeten ska bygga på ett noga övervägt kunskapsunderlag av dokument från Krapperups slottsarkiv, byggnadsarkeologiska spår och jämförelser med liknande vattenkvarnar. Antikvarisk expertis från bl.a. Göteborgs universitet, Länsmuseet i Kristianstad och Höganäs medverkar i projektet.

Kullaleden, som följer banvallen för den nedlagda järnvägen mellan Höganäs och Mölle, går förbi Vattenmöllan. Kvarnen gränsar också till naturreservatet Möllehässle dvs fäladen mellan Mölle och Lerhamn och ligger vid en bäck där havsöringen kan leka. Vattenmöllan kommer att bli en mycket intressant och spännande samlingspunkt för besökare och boende i Kullabygden. Gruppbesök sker genom bl.a. Kullaledens Vänners vandringar längs Kullaleden och för skolklasser inom Höganäs kommun. Vidare har vi allmänna visningar på möllans och kulturhusens dag. Projektet bidrar till en livskraftig miljö genom att värna om och tillgängliggöra vårt intressanta landskap för boende och besökare. Koppling finns mellan vattenmöllan och Bräcke Mölla med sina effektiva geografiska placeringar och nyttjandet av förnyelsebar energi dvs vatten respektive vind.

Fiske/jordbruk, sjöfart och turism definierar Mölles och Kullabygdens själ. Dessa näringar har betytt mycket för Mölles utveckling och attraktivitet. Sjöfarten medförde att många redare, sjökapten och styrmän bosatte sig längs kusten och verkade med Mölle som bas. Turismens framgångar grundades av Gustaf Elfversson på Kullagården andra hälften av 1800 talet. Badortstiden och Mölles rykte som syndens näste medförde både färjetrafik och järnväg. När det gäller jordbruket finns det inte några mötesplatser i Mölle som skapar stolthet och som visar på jordbrukets betydelse och dess industriella utveckling.

Restaureringen av Vattenmöllan är tänkt att vara en mötesplats som visar hur säden maldes för hundratals år sedan och hur viktig den förnyelsebara energikällan vattenkraft var för bygdens utveckling. Tillsammans med Bräcke Mölla som tog över malningen 1897 och där vinden användes som energikälla kan vi följa den förnyelsebara teknikens utveckling i Kullabygden. Vattenmöllan är redan idag ett intressant besöksmål i Kullabygden som blir ännu mer intressant då restaureringen fullföljts.

Företagen som arbetar med hantverk, särskilt teknik för restaurering av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, får genom projektet möjlighet att öka sin kompetens och sina erfarenheter. Goda möjligheter finns för att introducera lärlingar, med intresse för kulturhistoriska byggtekniker, vid byggarbetena. Projektet underlättar kunskapsöverföring vid generationsväxlingar inom företag som arbetar med kulturhistorisk restaurering. Detta hantverk lärs bäst ut från hantverkare till hantverkare. Möjlighet till praktisk lärlingsutbildning finns inom projektets ram.

Studiebesöken från närliggande skolor ger möjlighet till insikt om vad arbete med kulturhistoriska byggnader kan innebära. Projektet stimulerar till att i dagens samhälle använda vattenkraft för småskalig produktion av olika slag.

Samarbete med de tilltänkta organisationerna för förankring av projektet och med personer från Göteborgs universitet ger genom det tvärssektoriella arbetet bredare perspektiv av kunskap, kompetenser och färdigheter rörande restaurering av kulturhistoriska byggnader och verksamheter.

Projektet stimulerar till att i dagens samhälle använda vattenkraft för småskalig produktion av olika slag. Vårt mål är att projektet ska stimulera till fler ekologiskt hållbara metoder i småskaliga verksamheter på landsbygden. Man kan dels utnyttja den kunskap som förmedlas via föreningens hemsida och dels se resultatet vid de visningar som arrangeras.

Projektet bidrar till en ökad attraktionskraft för Kullabygden genom att vara en intressant mötesplats. Turismen stimuleras genom att även jordbrukssektorn får ett besöksobjekt av hög klass. Genom sitt läge utgör Vattenmöllan ett intressant mål för besökare och boende i närområdet såväl i Mölle som i Lerhamn. Kullaleden passerar Vattenmöllan.

Vattenmöllan blir en samlingspunkt för forskare och personer med specialintresse för jordbrukshistoriska verksamheter speciellt vattenmöllor. Den restaurerade vattenmöllan ger goda möjligheter till ytterligare kunskapsuppbyggnad och forskning kring vattenmöllans betydelse och funktion. Exempel på forskningsområden är: kvarnmaskineriet, vattenföring/historisk hydrologi och vattenmöllans roll ur socialt och ekonomiskt perspektiv från 1600-tal till 1800-talets slut. Samarbetet med personer från Göteborgs universitet ger genom det tvärsektoriella arbetet bredare perspektiv av kunskap, kompetenser och färdigheter rörande restaurering av kulturhistoriska byggnader och verksamheter.

Föreningens hemsida är en kvalitativ kunskapskälla som kommer att utvecklas ytterligare allt eftersom restaureringsarbetet fortskrider.

Vi avser att ta initiativ till att skapa ett nätverk för vattenmöllorna i Skåne alternativt i hela Sverige, ett nätverk mellan Kullens hembygdsförening, kommittén för Bräcke Mölla och föreningen Vattenmöllans vänner samt ett nätverk mellan företagare som arbetar med restaurering